

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztői iroda,

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
76-évi 387. sz.
Levelek csak bemenetesen fogadjatnak el. Kéziratok nem adatkul vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénz és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdája — küldendők be (Balog-ter, Scheibner-tele ház).

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 2 „ 50
Negyed évre . . . . . 1 „ 30
Nyelvtanoknak egész évre 4 „ —
Egyes szám ára . . . . . 10 „

Hirdetési díjak:

Háromhathas példi sor . . . . . 8 kr.
Nyelvtérben soronként . . . . . 15 „
Bélyeg minden beiktatásáért 30

A köznevelés.

Akik az országgyűlés tárgyaíisait figyelemmel szokták kísélni, bizonyonnyal emlékezni fognak még egy pár képviselőnek azon indítványára, hogy ebben vagy amabban a tárgyban meg kell kérdezni az „országot“; vagy amint ők magukat kifejezték, rendeltesék el „általános népszavazás“ s döntse el, kívül az országgyűlésen, hogy akarja-e ezt vagy ama tövényt vagy állapotot tovább is fenntartani?

Mi elhatározott hívei vagyunk a demokráciának; de kijelentjük, hogy azon tulzolt eszméket, a melyeket sokan e szóhoz kapcsolnak, egyáltalában nem fogadjuk el. S e szempontból, ha értjük s érdeme szerint méltányoljuk is az „országra hivatkozás“ nagy eszméjét; de megtekintvén másfelől azon veszélyeket, a melyekkel az bizonyos előfeltételek hiányában jár: azt azon módokhoz vagyunk kénytelenek sorozni, a melyekről az mondják, hogy medicina peior morbo.

S ez előfeltételek elsők közé sorozzuk mindjárt a „népműveltség“ hiányát, a mely nélkül képtelennek kell tartanunk bárkit is arra, hogy országos ügyekben kellő belátással bírjon, a mikor, ha a tömegnek alkalom nyújtatik ily messzeható jogot gyakorolni, több kárt tesz, mint hasznot.

S hogy állunk mi, sőt hogy áll a külföld legtöbb állama is, a műveltség dolgában? Fájdatlanok, hogy a statisztikai számok felette szomorú adatokkal felelnek meg e kérdésre még ott is, annál a népnél is, a melyet megszoktunk nem csupán Európá, hanem a világ egyik egelsőjének tartani.

A »Baja« tárcája.

Joko meséje.

— Egy majom életéből. —

Írta: Tauber Robert.

(Folyt.)

Oda jöttek most fám alá és lehevterek a lábánál összehordott száraz lombozatra. Egy ideig mélyen hallgattak; többször hallottam a kulacs csukló hangját, jeléül annak, hogy a két bűnös nem bizik egészen természetes bátorságában. Végre Sztipán megszakította a nyomasztó csendet:

— Nem találod furcsának, Pero, hogy valamennyi fa közül ép ez maradt meg legsébében, mikor pedig sem a legnagyobbak, sem a legidősebbek közül nem való?

— Igazvan az — mondá gyorsan Pero — de még sem oly furcsa, mint hinnéd. E fának azért kellett megmaradnia, mivel ez szentelt fa. — Az öreg Marcsa — Isten nyoszogtalja! — meséjéből tudom, hogy e fának régi, igen régi a története. Az hírlík, hogy a kastély legutolsó birtokosának gyermeke e fa alatt leli erőszakos halálát, méz pedig a pja parancsát bál. A mi gazdánk kissé babonás, meghagyta tehát a fát épségében. — Ha akarod, elmesélem néked a fa történetét legalább mutik az idő és... és az ember nem tört az eszet oly bolond dolgokon.

A kulacs meg egyszer végzé körmenetét, aztán percnyi csend után Pero elkezdé meséjét:

Laboulaye így ír e tekintetben Franciaországról: „Az 1789. év óta mi is demokráta nép vagyunk. De minő demokráta? Elannyira zaklatott, zavaros, mint a mily mértékben a békés és rendezett Anglia Az általános szavazatjog az, a mely létrehozta, a mely másodsor is decretálta a császárságot; s a minék kellett volna megteremteni 1848-ban és után a szabad Franciaországot, ugyan az a fegyver vetette alá a császárság jármának.

Azt mondják, hogy az általános szavazatjog nem egyéb, mint a közvélemény uralma. Legyen; de oly uralom más felől, a melyet a hatalom mindenkor képes s ebben biztos is, mert vannak rá eszközei, saját természet szerint irányozni. Ám leme, ha a koronán egyszerűsége ökos és szabadelvű; de hát mikor az ellenkező az eset?

Aztán, hogyan lehet a közvéleménynek irányt adni, ha a nép buta, tanulatlan, erkölcstelen? Jöjjön egy háború, uség, valamely anyagi válság; a nyomor, a hamis oktatások, a vak lárna magukkal fogják ragadni az elméket. Mind ez meglepi a népet, föllájtja azt; s hogyan fogjuk akkor vezetni?”

Az oly emberekkel, akik gondolkoznak, mindent el lehet fogadtatni, bele lehet nyugtatni még a nyomorúságba is: de van-e megátalkodottabb, süketebb, erőszakosabb mint a tudatlanság?

Valóban az általános szavazatjog tudatlanok kezében ép oly hatalmas erő a rosra, mint a jóra. Viharos körülmények közt egy rettenetes kitérés mindent elpusztíthat.

Hol van Franciaország népműveltség tekintetében még ma is, majdnem 35 év múlva a népnevelési törvény meghozatala után? A számok, melyeket a hivatalos statisztika nyújt, feletté elszomorítottok.

Az 1857. évben a hadseregénél több mint egy harminc nem tudott sem olvasni, sem írni a fiatal katonák közül. Egy ötóde a lakoságnak nem járt iskolába; fele az iskolába járó köteles gyermekeknek csak a papirosan volt iskolába járó A gyermekek tulajdonságához hozzá adjuk az apákét és anyákét: s azon eredményhez jutunk, hogy Franciaországban azon férfiak, nők és gyermekek száma, akik olvasni, írni tanultak, nem sokkal haladja meg felét a lakosságának. És ha most méz azt kérjük, hogy ezen felerészben is hány van olyan, a ki az olvasni és írni tudást értékesíti is; okvetlenül azt kell mondanunk, hogy aig $\frac{1}{10}$ rész; a miből az jó ki, hogy a 40 millió francia népből alig van 2 millió, a kit csak némileg az értelmesebbek közé lehetne számíttanunk.

Hogy ezen vizsgálatok mily szomoruan igazak, nagy példánul említi fel Laboulaye, hogy 1857-ben a büntényi kimutatások szerint 1000 vádlottból 770 teljesen írástudatlan volt. Avagy nem vagyunk-e ennek folytán feljogosítva, azt állítani, hogy a tudatlanság bűne vezet?

Azt mondják, hogy a szenvedély az olvasott embert is magával ragadhatja, sőt ragadja is. Igaz, a tudás oly erő, a mely az embert egyaránt ragadja rosra is, nemcsak jóra; azonban én mégis azt hiszem, hogy midőn a statistika nekünk $\frac{1}{10}$ -öt mutat a vádlottak közül az egészen tanulatlan osztályból, az állítás szomorú igazságát egyáltalán fogva nem lehet kétségbe hozni.

Valóban Franciaországnak nincs mivel dicsekednie, s annál rosabb rá nézve, hogy a szemfényvesztő hatalom csábításának nem tudott ellene állni, mely újabb kori nyomorúságának kifurcsára lett.

Amely mátká utra készít kedvesét,
Pavutólsegedben ne társasza kezét,
Mert azzal kedvesét, bármiként hajhászta,
Ebben az életben már fel nem bírásza.
Kitel az ő sólyommadra elrepült,
Vissza nem repül az, szárnyát vezetett s öldült.”

A folytonos öldöklésben tán egész néplük elpusztult volna a hatalmasabb magyarok fegyverre elől, ha a két harcölő fél nem lép olykor fegyverszünetre. A hosszú csepzetű felváltó ily rövid szünet alkalmat nyújtott mindkét félnek új harcokra erőt gyűjteni és az előbbiek sebeit gyógyítani, faramadalt kipihenni. Ünnepeles szertartással pecsételték meg az egykedes és jaj volt annak, ki a béke idejét gyilkolás által szentségtelenítette.

Volt még egy intézmény, mely a hosszú harcok borzalmaikt esökk-nt és ez a „szent fak“ intézménye. Minden uri porta, minden község negyed: birt egy ilyen favat; az öldözött, ha elérte e fa árnyékát, biztosítva volt minden további bánatol ellen. És lett volna akár a legnagyobb gonosztevő, az illető birtokos vagy község leggyűlöltebb ellensége, e fa védelmében személye sérthetetlen volt.

Az időben a kastély ura Petrovits Márko volt, egy-nes utója azon Petrovitsnak, ki a rigómezei útközében egymaga védelmezte népesség törzse zászlaját. És midőn végre számtalan sebből vérezve elhullott, merev újjai örvény zúrták körül a zászlót, miszerint az e vitéségében bámuló törökök zászlóslut temették el a hős ellenfelet.

Márkó múltó utója volt a rigómezei hős zászlótartónak; teteinek dicserőltők sok népdál s zerb lakóidőmon a mulatok ajkókl.

Bácsi szerkeszerek útra indulának,
Útra indulának Eger tájékaik.*

a melyben aztán elmeséltetik, miként rohanták meg a bácsi szerkeszereket az ellenséges magyarok, miként hullt el a szerb ifjuság virága e harcban. Az egy Palkón kívül mindnyájan halva terütek el a síkon; ez pedig nemkülve, lóhátlában Jarkovácra vágatottok és az összegyűlt népsnek mondta el siralmas paaszát:

„A mely avat fáit Erebé erevé,
Haza őt ne várja, vissza nem jön többé,
Amely boga hátát utri lövöztette
Ingujra a rózsát hiában tuzozte,

* E népdál találatlós „Vitke-vics Mibály népdálalban. Aany bironos, hogy az Alsó-écska némely vidékén még most is a népkaján fogok, brok írja maga is hallotta s zerb lakóidőmon a mulatok ajkókl.

Térjünk vissza Magyarországra. Mit mond²-nak a legközelebbi statisztikai adatok?

A legutóbbi népszámlálás szerint Magyarország népessége keresztszámmal tesz tizenegy milliót. S hogy áll ezek közt az általános míveltség? 6 millió nem tud sem írni, sem olvasni, tehát több mint fele az összes népességnek. Csak olvasni tud egy millió; csak ír és olvas, a nélkül, hogy magasabb műveltséggel bírna, két millió. Tehát $\frac{1}{11}$ rész (9 millió) népesség a $\frac{1}{11}$ ellenében.

Említettük már, hogy a bűnstatistika a maga contingensét a tanulatlanság sorából toborzza. S amit így tapasztaltunk Franciaországban, bizony nincs ez különben nálunk sem, sőt itt még szomorubbán állunk. Hadd szóljanak itt is a számok. Vegyük pl. az 1865-iki adatokat. Magyarországon 1865-ben volt bűntetők összege 12,795 s ezek közül sem írni, sem olvasni nem tudott 8431, tehát $\frac{3}{4}$ rész; csak olvasni tudott 1640; csak olvasni és írni tudott 2602. Tehát csak 112 egyén esett a magasb műveltséggel bírók osztályára.

E számok hangosan szólának, hogy ne ámit-suk magunkat, de egyszerűsind arra into példák, hogy másokat se kívánjunk ámitani; s ha már Franciaországra nézve sem kételkedik Laboulaye kimondani, hogy az ott létező civilizáció is csak felszínes, mely csak úgy tetszik, mint mondjunk itt-honi állapotainkról? Bizony míg így vagyunk, lelkiismeretlenség volna s bűnös játék a hazá boldogságával, jólétével, ha valaki a legszentebb elv: a democratia nevében, a szavazó urnához a tudatlanságot, a könnyűhívést s a megvárosíthatóságot vinné oda a nép köntösében. Tévelygés és szenvedély csak a forradalomnak lehetnek szolgái.

Ide kell a felvilágosítás.

Valóban korunkra nézve, mely oly hangos frázisokkal beszél a nép iránt tartozó szeretetről, nincs szentebb kereszties hadjárata, mint a melyet a nyomorok legszomorubbja, a tudatlanság ellen intéznék. E táj az, a melyet tisztítani, ez az a börtön, a melynek bűzhődt levegőjét szellőztetni kell. Minden egyesnek nem adhatunk anyagi jólétet; de arra meg lehet őket tanítani, hogy használják lelki tulajdonaikat, és hogy annyira becsüljék magukat, a mennyit érnek. Azt megtehetjük, hogy felköltvén bennök a szellemet, megmentsük őket a tudatlanságtól.

Lőrinczy János.

szól és ha vitézünk lelkesülését a dalnok guzlica szó által akarja fokozni: a jarkováci utköztről és Márkó ottani küzdelméről zeng éneke.

Azt mondja róla még az ellenséges magyar meséje is, hogy „jobb volt a legjelesebb vitéznek is, ha Márkó kezét békén szoríthatta, semmint torkán érezni küzdelemben.”

De a Márkóban megvolt azon rozsludjon, hogy a legkisebb ellentmondás dühig ingerelte fel.

Es e mellett gyűlölni tudott — uram bocsás! — annyira gyűlölni, hogy ellenséget még az oltár előtt sem kímélte. Nem volt eset reá, hogy a Márkó valaha sértést meg ne boszult volna.

A magyarok vezére akkoron Mohácsy Tihamér volt.

Ha nem is tartom igazi szerbhez illő dolognak, népkép ellenséges dicséretét hirdetni, annyit még is csak mondok, hogy valamennyi harcos közül csak a Márkó t lehetett vele bátorság és ügyesség tekintetében összehasonlítani. De ha ebben magyarnak egyenlők voltak, testi szépségben a magyar vitéz messzire hagyta el valamennyi vetélytársát és leginkább a Márkót. Ez olyan volt, mint a bika, ha ingerlik: ha egyszer belekerült a verekedésbe, nem nézte, hogy ki áll vele szemben. Nem törődött azzal, hogy rajta is ejthetnek sebet, csak azon iparkodott, hogy az ellenfél legyen a nagyobb seb. Olyan volt tehát az arca, mint a sok szorulatban sokszor kilyukadt és ugyanannyiszor megfoltoszott ost. Merő egy forradás volt mindkét arca, az ornnak vége Jarkovácnál maradt; míg az egyik fél és felső ajak egy része más-más csatateren tanuskodtak volt gazdájuk hősi küzdel-

A cimkórságról.

Tekintetesebb, nagyságosabb és vitézlebb nemzetet nem ismerünk a magyar nemzetnél. Mindenik tagja egy-egy lovas s ily minőségben 7 milliót tesznek ki. S ez a 7 millió leginkább abban versenyez egymással, hogy egymást fölülmulja beteges affektálásával a cimkeknek.

Budapestet egyelőre hagyjuk ki a számításból — ámbár ott a legnevetesebben fejlődött e társadalmi kór — s nézzünk szét magunk körül a vidéken, bármely részében Magyarországnak: mit fogunk tapasztalni? Azt, hogy ahány uri család, csaknem annyiféle arisztokratia van egy kis városban is, s a melyik uri család egy szilvafával többejt kid tudatni társánál, vagy anyagi tekintetben 10 hold földnyi vagyonnal fölülmulja, az már megközelíthetetlen potenciát, ki maga alatt roppant mélységben látja a canaille-tömeget.

Igy fejlődnek aztán a nagyméltóságú, méltóságos, nagyságos, tekintetes, nemzeti, tens stb. cimkek, mely cimkek magukban véve ugyan csak nevetésesek, de végeredményükben átkos hatással vannak a társadalom egész fejlődésére.

Mert tegyük föl, hogy X. ur, ki nem dicsékedhetik kereszties-háborubeli tiszteltreméltó ösöklék, vagy pedig vagyon dolgában szegényebb a helységben található Y-éknál, ki akar vinni olyasféle dolgot, mely a közügynek válnék javára. Mi lesz az eredmény az osztálykülönbség és rangkóróság e sajátszerű chaoszában?

A felelet könnyű, bár nem mondható vizsgálatónak.

A sok „ignota quantitas“, lett légyen az képzetlen, tehetetlen vagy jellemtelen egyének konglomerátuma, mind ellene támad, s dühös kritikának van kitéve úgy az egy melyet kezébe vett, mint maga a kezdeményező.

Ezek az apró cimkérdések erősebb chinai falat képeznek a magyar társadalom között, mint Franciaországban a 11 ágú hercegi korona; ezek az apró cimkérdések törték össze a patriarális élet utolsó maradványait is, helyet adván idegenszerű, a magyar jellemről eltérő szokásoknak; ezen apró cimkérdések azok, melyek részben nyomasztólag hatnak iparunk és kereskedelmünk fejlődésére, mivel a jómódú iparos vagy kereskedő már tekintetes úrnak neveli fiát; ezek a cimkérdések azok, melyek nevetésesé s é

méről. — Habár minden józan férfi a Márkó arcát ép színt találta sokkal szebbnek, a leánycselédeknek csak jobban tetszett a magyar vezér sima képe. Ebből pedig nagy baj kerekedett, mert a Márkó olyan volt, hogy semmiben sem tart meg maga mellett vetélytársát.

A bolgár Simeon leánya Anka, volt akkor a legszebb, leggazdagabb és ezért leghíresebb leánya Tiszá és Duna közt. Akárhány nemes kérője akadt, kik oda voltak a szép Ankaért és apja talléros hordiórt, melyeknek kincse sok uri portával, sok mágánási kastélyjal ért fel.

A Simeon csak nevette a kérők buzgalmát és legfőbb annyit mondott nekik: „Leányom nem lesz másé, mint ki elég bátor, megvédeni leányom kincseit és a kincsét még drágább leányomat.”

Pedig azon időben csak két ily férfi élt e tájon: az egész Alsó-Bácskában csak a Márkó és Tihamérrel lehetett mondani, hogy nem félnek senkitől széles világon és hogy még a dévli váli is mernek szembezállni.

Volt ugyan még sok jó vitéz ott, jártak nem egy harcban, kil színtem nem féltek a devliától — de igenis a Márkó vagy Tihamér kardjától.

Nagy baj tehát mindenesetre, hogy a két férfi a legelősebb és ép ekét férfi nyul egy és ugyanazon gyöngyvirág után. Vagy megküzdenek egymással és akkor egyikük sem lesz a gyöngyvirág, mert mindkettőt annyira megtöri egymást a harcban, hogy a lesben álló harmadik könnyű szerrel veszi el tőlük a harc díját; vagy pedig ép e gyöngyvirágon kapnak össze és

*) Ország.

tesznek bennünk úgy magunk, mint más nemzetek előtt.

Pedig meg vagyon írva, hogy a nevetőségés vételnél fájdalmasabb dolog nem létezik.

B. K.

Különfélék.

Lapunkt. c. előfizetői tisztelettel felkértemek előfizetéseik mielőbbi megújítására, nehogy a szétküldésben fenakadás történnék.

A szerkesztőség.

— A török sebasútek javára rendezendő estély valószínűleg e hó 19-én lesz. A programom eddig Heckerlinger István főgymn. tanár urnak népszerű és mutatványokkal egybekapcsolt előadása a „spectral analysis“-ről (színkép-elemzés) és „Cox és Box“ című 1 főlványos vigjáték áll, mely utóbbit mikédevelők fogják előadni. Azonkívül a bécsi konservatórium egyik itthon időző jeles növendéke Mandl Béla úr szíves volt közreműködését megígérni, és zongorán több koncertdarabot fog játszani. Lesz még fuvala, ének, szavaltat és — tánc, tehát ép elegendő egy est betöltésére. Csak aztán a nézőtér is úgy teljék meg, hogy török testvéreink részére jusson.

— Az uszoda látogatónak aránytalanul szebbik része tegnapelőtti versenyüzemre rendezett a szabadság. Csónakon rándultak a csatornáj és onnan aztán úsztak vissza a fürdőhelyiséghez. A táveszőn keresztül érdekes látványt nyújtott a nájakok és dryadok festői csoportozata.

— A közelő megyei tisztújítás alkalmából egy vidéki lap vezérekreкке azzal kaptatálja a megyehelyi elhatározó kikötöt: „Megmaradhatunk mi nyugodt lelkiismerettel saját megyénk szülőföldjén, — sőt esélyben ez a köteleesség sat. — A rokonságban lévő szamarat vagy korhelyt azonban nem kell a képzett, de szegyezővel származási egyen elé tenni.“ — Gratulálunk a nemzetes rokonsághoz!

— A bécsi magyar-egylet titkárától vesszük a következő sorokat: A „bécsi magyar egylet“ itt időző művés: hazánkfiának, a párisi magyar egylet elnökének, Zichy Mihály urnak tiszteletére e hó 18-án a Victoria szálloda csinos kertjében társas vacsorát rendezett, melyen mind az egyleti tagok, mind pedig a szép számmal megjelent vendégek igen kedélyesen mulattak. Tartattak kelkes pohárköszöntéseket a király és királynéra, Zichy urra, a párisi és magyar egyletekre, a sajtorra, s az ünnepegy a legvigibab magyaros hangulatban folyt le, és csak éjtel után 2 órakor ért véget. Ez alkalommal a két egylet kölcsönös támogatást végett egymással szoros szövetséget kötött.

— A gazdátlan kutyák tömegesül lépik el éjjente utcáinkat és leginkább a főtért. Tán azzal akarjuk konstantinápolyi állapotok iránti sympathiáknak jelét

akkor ezt is eltiporják dulakodásuk közben, maguk is elveznek a küzdelemben.

Akárhogy vesszük a dolgot, de bajos dolog, ha két egyenlő erejű vitéz ugyanazon díjért verseng.

A szép Anka, a Simeon leánya, azt találta, hogy Tihamér arca csokolni valóbb, mint a Márkó kés és kard szabdalta arculatja. Tihamér pedig meg volt győződve arról, hogy az Anka tüzes csokójainál nem csak apja bolgár származásáról, de — mi még több — talléros hordójairól is meg lehet feledkezni. Egyszerre kérte meg a két vitéz a szép leányt — de míg Márkó kosarat kapott, Tihamér sisakjára maga Anka tűzte oda a vőlegényi bokrártát.

Azt mondják, hogy mikor a Márkó ez este háza felé lovagolt, olyan volt mint meghalt ősapja, midőn a Rigómezőn zástólust takarították föld alá. A kik utközben találkozott vele, megijedtek sötét arcától és hálát mondtak az égnek, ha már távolról hallották löve ügését. Ez a szegény paripa utolsó vitte de estén gazdáját, mert midőn utkanyarulatnál másfél tért, semmint gazdája akart menni, olyant ütött a paripa fejére, hogy az rögtön búcsút mondott a világnak.

Ép egy héttel ezeltét köttetett egy évre fogyer-szünet a magyarok és szerbek közt. Ki lett mondva, hogy álló egy évig nem szabad a szomszéd házát felgyujtani, nem szabad, még tréfaból sem, a fejét betörni, nem szabad a marháját legelőből elhajtani.

Hogy mennyire törődik Márkó e parancssal, bizonyítja azon körülmény, hogy harmadnap éjjelen légegett a bolgár Simeon háza. A házi gazdát szét-

A törvényszéki tereméből.

HAZAI és KÜLFÖLDI ÉRDEKES BÜNESETEREK
GYŰJTEMÉNYE:

Szerkesztő Hang Ferenc.

A díszes két kötet egy forint leszállított ártért bérmentve
küldetik.

Figyelmeztetés!

Óva figyelmeztetjük egy a fővárosi mint vidéki lapok kiadóhivatalait s a hirdetési irodák és ügynökségeket, miként **Temesvári Manó** budapesti cipőgyárral összekötésbe lépni **óvakodjanak**, mert ezen ur hirdetésait pénz helyett gorombaságokkal fizeti.

Együttal, míg irántunk tartozó kötelességének eleget nem tesz, a nyilvánosság előtt **csalárdasággal** vádoljuk.

Baján, 1877. sept. 1.

A „Baja” kiadó-hivatala.

Az első cs. kir.

Dunagőzhajózási társulat
posta- és személyszállító hajóinak
menetrendje.

Bajáról Budapestre: Naponként déltán 1/3 órakor, és azon kívül még kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: naponként esti 8 órakor, és azonkívül hétfőn és csütörtökön d. u. 3, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

A reggeli hajók Szekesön nem állanak meg

Bajáról Zimonyba: hétfőn és csütörtökön d. u. 3 órakor, szerdán és szombaton reggel 6 órakor.

Bajáról Orsovára: szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Felélős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Erdélyi Gyula.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Pilaszanovits Lajos esődtömegehez tartozó bajai lőtéri emeletes házban

lakások, boltok és
istállók

stb. Szt. Mihály naptól kiadandók.

Tudakozódni lehet

Pilaszanovics Antal

2-3

tömeggondnoknál.

Mosse Rudolf

hirdetési hivatala

ezennel tisztelettel tudatja, miszerint **Budapesten a Ferenciek-bazárban 11 sz. alatt fiókot** nyitott és hirdetési megbízásokat valamennyi bel- és külföldi hirlap számára a legelőssőbb árák mellett, pontosan és szilárdan teljesítend. Legújabb hirlap lajstrom ingyen.

A legelőssőbb s legjobb lábellel

TEMESVÁRI MÓRICZNÁL

kapitalk.

Budapesten, kerpest-ut 2. a bazárban.

3-5

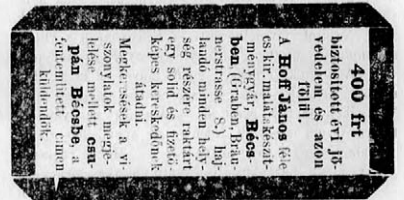
Hölgyek számára:

Valódi török softa-papucskok	1 frt 10 kr.
Komótipők finom bőr vagy eberlastinból	— frt 90 kr
Komótipők eberlastin- vagy bőrből sarokkal és nagy elegans csokorral	1 frt 70 kr.
Bőr vagy eberlastin Regatta félcipő szögelt dupla talppal rokokó-sarokkal	2 frt 40 kr.
Füző topán eberlastinból a legszebb hímzéssel díszítve Topánok eberlastinból ruganyhuzóval magas kivágással, rokokó-sarokkal finom kiállításban	2 frt 20 kr.
Topánok ruganyhuzóval erős chagrin vagy borjúbőrből, szögezett vagy csavart kettős talppal esős időjáráshoz, tartós	3 frt — kr.

Urak számára:

Valódi török softa-papucskok	1 frt 30 kr.
Komótipők finom bőrből	1 frt 20 kr.
Regatta cipő (fél cipő kötött való vagy gummicuggal) finom chagrin-bőrből, erős talp	2 frt 60 kr.
Topán chagrin bőrből jól készítve	3 frt 60 kr.
Topán chagrinbőrből finom díszítésű lakszegélyvel, legújabb divatu	3 frt 90 kr.
Topán borjúbőrből szögezett, csavart kettős talppal, igen erős	4 frt — kr.
Topán orosz fényfázós bőrből, szögezett csavart kettős talppal esős időre	4 frt 80 kr.
Topán salon-fényfázós, mainzi bőrből, keztü vagy chagrin szarral legfinomabb hímzéssel	4 frt 60 kr.
Párisi feltópn kötőre chagrinbőrből	3 frt 60 kr.
Csizma terdig erő vízmentes bagariabőrből három-szorosan csavart kettős talppal	8 frt 50 kr.
Csizma borju- vagy chagrinbőrből magas szarral ráncsal Fin topán borju- vagy chagrinbőrből erősen szögezett kettős talppal	2 frt 50 kr.
Leány-topán eberlastin vagy bőrből legfinomabb díszítésű lakszegélyvel	1 frt 80 kr.
Gyermekek cipők eberlastin vagy bőrből 50 krtól 1 frt 20-ik	

Megrendelések postai utánvétel mellett vagy az 5szög beküldése után gyorsan s pontosan teljesítendek. Nem alkalmas lábellel a legkészségesebben kicseréltetik. Részletes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek meg.

N Á N A Y L A J O S

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

(BAJÁN, BÓDOG-TÉR, SCHEIBNER-féle HÁZ)

elvállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok, körlevelek, esketési-, eljegyzési- és névjegyek, váltók és kötelezvények, gyászjelentések, falragaszok sat. izlésteljes és a legjutányosabb áron való elkészítését.

Továbbá ajánlja

dusan berendezett raktárát számlák-, szállítólevelek-, községi- és egyéb hivatalos nyomtatványokból, bíróságok, ügyvédek és községek számára.

Vidéki megrendelések a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek.

Előfizetéseket elfogad a

Előfizetési díj:

„**B A J A**”
című közlönyre.

Egész évre	—	—	5 frt	—
Fél évre	—	—	2 „	50 kr.
Negyed évre	—	—	1 „	30 „

— Hirdetések a legjutányosabban számítottatnak. —